

16 Haziran 1967 Çarşamba günü nüfusu 12.000'e yaklaşan Gönen'deyim. Kasabada sanki Millî Edebiyatın kurucularından hikâyeci Ömer Seyfettin'in çocukluk hayali dolaşıyordu. Onun en ünlü öykülerinden Kaşığı, Ant gibi saf ve duru öyküleri buradaki anılarını yansıtıyordu.

O tarihlerde bizim oralarda Fatsa, Kumru, Korgan'da da kurulan hayvan panayırını gördüm. Köylüler, at, eşek ve katırlarına binerek, inek, düve, dana ve öküzlerini yularlarından çekerek hayvan pazarına götürür, ayağı kara lastikli müşterilerle buluşur. Kimisi de şimdi vitrin gezenler gibi eli cebinde sırf merakla avare avare dolaşırdı. Satıcı sıkı bir pazarlıktan sonra hayvanını ya satar, ya trampa ederdi. Arada mutlaka bir arabulucu da olurdu. Alıcı ve satıcının ellerini buluşturur, üç aşağı beş yukarı anlaştıklarında "Var hayrını gör!" sözleriyle alışveriş tamamlanırdı. Bu yazıdaki tek fotoğraf, Gönen çayı kenarında kurulan bu hayvan pazarını gösteriyor.

17 Haziran 1967 Perşembe: Çanakkale'yi umduğundan düz, ciddi ve soğuk buldum. Truva'da eski tiyatrolardan birinin planını çizdim. Geceyi Ezine'de geçirdim.

18 Haziran 1967 Cuma: Çanakkale'den sonra yolum 25 bin nüfuslu Edremit'e düştü. Ben burayı deniz kıyısında sanırdım. Oysa denizle onun arasında neredeyse bir günlük yol var. Haritalarda fark edilmiyor. İnsan gözüyle görmeyince... Onu yeterince şirin bulmadım. Şimdi de gittiğim yerlerde yaptığım gibi arka sokaklarını da gezdim.

Burhaniye fazla sıcaktı, kapalıydı. Madem geziyordum, fırsat varken niçin her yeri görmemeliydim ki? Dolmuşla Ören'e bile gidip döndüm. Küçük ve yüksekçe bir yarımadanın üstünde bir gazinodan ibaretti.

Ayvalık kıyıda serpilmiş tamamı Rumlardan kalma ev ve işyerlerinden oluşan bir kasabadır. Gene de 16.000 nüfusuyla 9.700 nüfusluk bizim Fatsa'dan bir hayli büyüktü. (1965 sayımları)

O tarihlerde Karadeniz halkı Ayvalık'ı yeni yeni kullanmaya başladığı zeytinyağı kutularının üzerindeki "En Nefis Ayvalık Zeytinyağı" yazısından bilirdi. Bir de "Gümüşlü" marka zeytinyağı vardı ki, 28 yıl sonra o fabrikanın harabesinin dibinde bir tatil köyünde yazlık sahibi olacağımız aklımın ucundan bile geçemezdi.

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.
Çarşamba, 02 Mart 2016 10:09 -

Ayvalık'ta elektrik direklerinde "TÜRK ÂLEMİNİN EN BÜYÜK DÜŞMANI KOMÜNİSTLİKTİR HER GÖRÜLDÜĞÜ YERDE EZİLMELİ" yazılı levhalar asılıydı. Amerikan emperyalizminin ve işbirlikçi Türk burjuvazisinin çıkarlarını bu kadar da savunmak fazlaydı! Kapitalizm sever (Gerçekte NATO ve Amerikansever) Ayvalık Belediyesinin marifeti olmalıydı. Ben onu notlarımda şöyle anlattım: "Elektrik direklerinde emekçilerin yönetimi ellerine geçirmelerinin çok kötü bir şey olduğunu ileri süren levhalar var!"

-İstikamet Bergama-

İZMİR'İN İÇİNDE AMERİKAN NEFERİ...

20-22 Haziran günleri üç gün İzmir ve çevresinde geçti. Karşıyaka'da o zamanlar Durmuş Yaşar ve Oğulları boya fabrikasının reklam işlerinden sorumlu, halamın oğlu Ünal Sarıhan ve öğretmen eşi Perihan ablalarda kaldım.

İki yıl önce Sivas'ta askerde tanıştığım anarşist ruhlu şair Özkan Mert'i evinde budum. Üniversite öğrenimini bırakmış, lise mezunu olduğu için onbaşı kursuna alınmıştı. "Yat" komutu verildiğinde ayağa kalkıyor, "Kalk" dediklerinde yere yatıyordu! Sanat ve edebiyata meraklı arkadaşlar gece yarısına kadar sohbet ederdik. Ona emre itaatsizlikten katıksız hapis cezası verip taburun nezarethanesine koyduklarında ziyaret etmiş ve demir parmaklıklar arkasında fotoğrafını çekmiştim. "Kuracağız Her Şeyi Yeniden" şiir kitabının yayımlanmasına ve toplatılmasına daha iki yıl vardı... Annesi bir tepsiyle önümüze yemeği koydu. Hiç konuşmadan çıktı! Onunla Kadifekale'ye çıktık. İnciraltı'nda denize girdik. Ünlü Efes Oteli'nin yanında oturduk.

Akrabamız Astsubay Yakup da İzmir'de görev yapıyordu. Onunla karaya çıkan Amerikan ekserlerine kinle baktık. Şükran Kurdakul'un "İzmir'in içinde Amerikan neferi/Nereye baksan" şiiri o günlerin havasını yansıtır.

İzmir ve çevresi bir eski çağ tarih sergisine ev sahipliği yapıyor gibiydi. Bu bölgede kurulan uygarlıklardan kalan ve taşınabilenlerden yurt dışına kaçırılmayanlar bölgedeki müzelerde sergileniyordu ve bunların en önemlilerinden biri Selçuk Müzesiydi.

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.
Çarşamba, 02 Mart 2016 10:09 -

Yazının bu bölümünde Tanrıça Artemis heykelinin yanında çekilmiş fotoğrafımı paylaşıyorum. İyonlar, göğüslerinden bereket fışkıran bu kadına tapmasınlar da ne yapsınlardı? İsa'nın havarileri, bölge halkını Hıristiyanlığa çağırınca İyon kentlerinin halkı "Bergama'nın Artemis'i Uludur!" diye haykırıyorlarmış. Artemis'in, beş parmağında beş marifet varmış. (Bütün kadınlar öyle değil midir?) Şöyle yazmıştım kartın arkasına: "İyonlar kadını tanrılaştırmışlar. Biz ise süründürüyoruz!"

Tanrıçaları olmakla birlikte sınıflı topluma geçildikten sonra bütün Mezopotamya uygarlıkları gibi Mısır, İyon, Grek ve Roma uygarlıklarında insanların birçoğu gibi kadınların da köle muamelesi gördüğünü daha sonra öğrenecektim. Uygarlık köle emeği üzerinde yükselmmişti.